

Obecná škola (česká), Bukovany

1919 – 1938 (1952)

EL NAD č.: 1200

Úvod

I. Vývoj původce archivního fondu

Obecná škola s vyučováním v českém jazyku byla v Bukovanech jako jednotřídní otevřena 18. září 1919. Správu školy převzal již 15. září 1919 správce školy Ludvík Maleček. Protože škola neměla vlastní budovu, vyučovalo se až do roku 1931 ve třídě německé obecné školy. Kvůli jazykovým potížím byly hlavně zpočátku děti rozděleny na dvě skupiny a vyučování probíhalo polodenně. Přestože, jak poznamenal správce školy do školní kroniky, správce německé obecné školy i starosta obce se chovali ke škole vstřícně, musely se pro ni hledat nové prostory. Ve stísněných podmínkách jedné učebny se učilo více než padesát žáků, neboť sem chodily i děti patřící věkem do měšťanské školy. Teprve od 1. února 1924 začaly tyto děti navštěvovat nově zřízenou českou měšťanskou školu v Sokolově a v bukovanské obecné škole se tím počet žáků snížil na 31.

Ve školním roce 1929 – 1930 a naposledy v roce 1931 dostala škola z místnosti německé obecné školy výpověď. Otázka umístění školy musela být vyřešena, proto se uvažovalo o stavbě nové budovy pro školu, později dokonce o využití nepoužívaného sálu hostince čp. 31 a také o koupi domu čp. 86, kam byla umístěna v roce 1929 mateřská škola. Tyto návrhy nebyly realizovány a v roce 1931 byl pro školu v Bukovanech zakoupen a adaptován dům čp. 78 se zahradou. Adaptační práce ještě nebyly ukončeny a školní rok 1931 – 1932 byl v nové školní budově zahájen, neboť učebny a služební byt pro správce školy se již používat mohly.

Výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze dne 23. dubna 1929 č. 50616/29–I byla zřízena při české obecné škole mateřská škola. Jejím správcem byl ustanoven správce obecné školy. Do mateřské školy bylo přihlášeno 12 dětí. Byla umístěna v rodinném domku čp. 86 v Bukovanech, kde jí byly pronajaty dvě místnosti v přízemí, a zahájila svou činnost od 1. září 1929. Po zakoupení a adaptaci domu čp. 78 pro českou obecnou školu se také mateřská škola do této budovy přestěhovala.

Školní rok 1938 – 1939 začal v obecné škole s 23 žáky, tedy s 12 chlapci a 11 dívkami. Vyučování však trvalo pravděpodobně pouze do poloviny září, kdy škola činnost ukončila.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Materiál tohoto archivního fondu byl do Okresního archivu Sokolov převzat 9. dubna 1980 od Základní devítileté školy v Bukovanech jako přírůstek č. 9.

Registratura školy se stěhovala v době existence původce společně s ním. Zachovala se z ní však pouze kronika školy, do níž připsal poslední zápis řídící učitel Václav Pechman ještě 2. listopadu 1938. Patrně on zachránil tento jediný dokument zaniklé školy před zničením. Kroniku pak předal po druhé světové válce obecné škole v Bukovanech, jež zahájila vyučování 3. září 1945. Škola od roku 1948 již jako národní používala svazek kroniky pro zapisování vlastních kronikářských záznamů až do roku 1952.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond byl archiváři zpracován s názvem Česká obecná škola Bukovany do konceptu inventáře v roce 1995. V letech 2006 až 2007 byl fond zkontrolován a vypracována k němu archivní pomůcka podle nových metodických zásad. Fond tvořila před zpracováním 1 kniha (0,02 bm). Představuje ho kronika školy, jejíž záznamy pokračují ještě po roce 1945 až do roku 1952 jako kronika obecné a později národní školy v Bukovanech (archivní fond č. EL NAD 1201). Byla v něm ponechána kvůli své specifčnosti a významu pro historii českého menšinového školství. Ostatní materiál této školy se nezachoval a fond je tedy torzovitý.

Kronika školy byla zařazena do I. kategorie. Jazykem kroniky je čeština a její fyzický stav je vcelku dobrý (nepoškozený).

Po inventarizaci tvoří fond 1 kniha (0,02 bm) z let 1919 – 1938 (1952).

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Obsahem fondu je kronika školy, která zachycuje činnost školy, všímá si života české menšiny nejen v Bukovanech a společenského dění ve státě. Je důležitým pramenem pro dějiny školy a českého menšinového školství v době první Československé republiky. Obsahuje i základní údaje o vývoji školy v Bukovanech v prvních letech po druhé světové válce.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky

Fond Obecná škola (česká), Bukovany zpracovali v roce 2006 a archivní pomůcku k tomuto fondu vyhotovili v roce 2007 ve Státním okresním archivu Sokolov se sídlem v Jindřichovicích Eva Vlasáková a PhDr. Vladimír Vlasák.

Eva Vlasáková

Jindřichovice 30. března 2007

PhDr. Vladimír Vlasák

Inventární seznam

Inv. č.: Obsah a popis: Čas. rozsah: Číslo evid. jedn.:

I. K n i h y

A. Ostatní

1	Kronika české obecné školy (1919 – 1938), obecné školy (1945 – 1948) a národní školy (1948 – 1952)	1919 – 1938 (1952)	K 1
---	--	-----------------------	-----

Název fondu:	Obecná škola (česká), Bukovany
Značka fondu:	OŠČ Bukovany
Časový rozsah fondu:	1919 – 1938 (1952)
Počet evidenčních jednotek:	1 (kniha 1)
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah fondu v bm:	0,02 (kniha 0,02)
Stav ke dni:	30. 03. 2007
Zpracovatel(é) archivního fondu:	Eva Vlasáková a PhDr. Vladimír Vlasák
Zpracovatel(é) archivní pomůcky:	Eva Vlasáková a PhDr. Vladimír Vlasák